

BIBLIOTECA

PENTRU TOȚI

CULEGERE

DE

FABULE

(Tichindeal, G. Asachi, Gh. Tăutu,
Gh. V. Carp, D. Ralet, I. Eliad-Rădulescu,
T. Stamați, A. Hrisoverghi, A. Pann,
D. Gusti, V. Alecsandri,
C. Bălăcescu)

Editura Librăriei **LEON ALCALAY**

BUCUREȘTI CALEA VICTORIEI NO 37

Prețul 30 bani

Biblioteca pentru toți

Volume reunite și legate elegant în pânză, cari
pot figura în orice bibliotecă

<i>Opere complete</i> de Ioan Creangă	2.50
<i>De prin veacuri</i> de Carmen Sylva	1.—
<i>Nastratin Hogeș și Poveștile lui Moș Albu</i> de Anton Pann	2.—
<i>Poezii complete</i> de Vasile Alexandri: Volumul I, Poezii lirice	2.50
II, " "	2.50
III, " " eroice	2.50
<i>Povești alese</i> de Andersen	1.—
<i>Fragmente</i> de Caragiale	2.—
<i>Nuvele și Povești</i> de Carmen Sylva.	2.—
<i>Cugetări asupra popoarelor vechi</i> de Bu- zoianu	1.50
<i>Modele de discursuri</i> de G. Adamescu.	2.—
<i>Ovidiu</i> de V. Alexandri	1.—
<i>Schițe și Nuvele</i> de Vasile Popp	1.—
<i>Dicționar francez-român</i> de V. A. Ureche.	5.—
englez-român de Calligari.	4.20
<i>Teatru</i> de Vasile Alexandri	2.—
<i>Elena și Manoil</i> , romane de Bolintineanu legate împreună	3.—
<i>Scrisori către V. Alexandri</i> de Ion Ghica.	3.50
<i>Teatru</i> de Haralamb G. Lecca	3.—
<i>Teatru</i> de Molière.	2.—
<i>România pitorească</i> de A. Vlahuță	2.—
<i>Dama cu Camelii</i> de Alex. Dumas-fiul	1.75
<i>Poezii</i> de Octavian Goga, premiate de Aca- demia Română	1.25
<i>Poezii, Epistole, Satire</i> de Gr. M. Alexan- drescu	2.—
<i>Nuvele</i> de N. Gane, Volumul I.	1.25
<i>Cântece și Plângeri</i> de Mih. Zamfirescu și <i>Doruri și Amori</i> de Deparațeanu	2.—

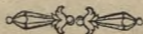
BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

CULEGERE

DE

FABULE

*(Țichindeal, G. Asachi, Gh. Tăutu,
G. V. Carp, D. Ralet, I. Eliad-Rădulescu, T. Stamati,
A. Hrisoverghi, A. Pann, D. Gusti, V. Alec-
sandri, C. Bălăcescu).*

554.268

BUCUREȘTI

Editura Librăriei LEON ALCALAY

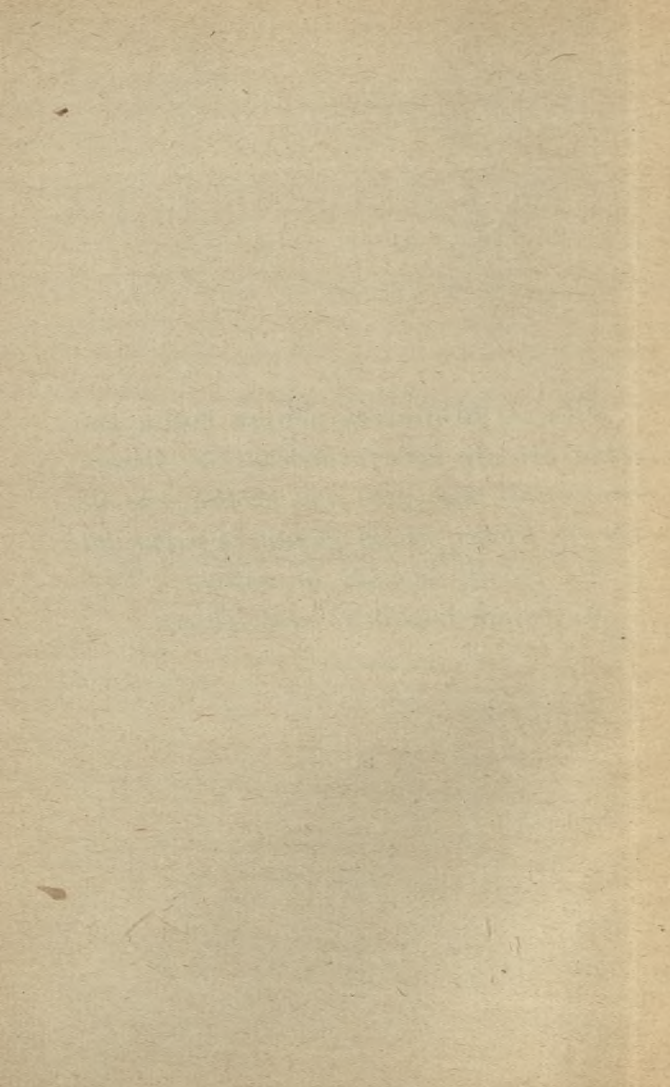
No. 37—Calea Victoriei—No. 37

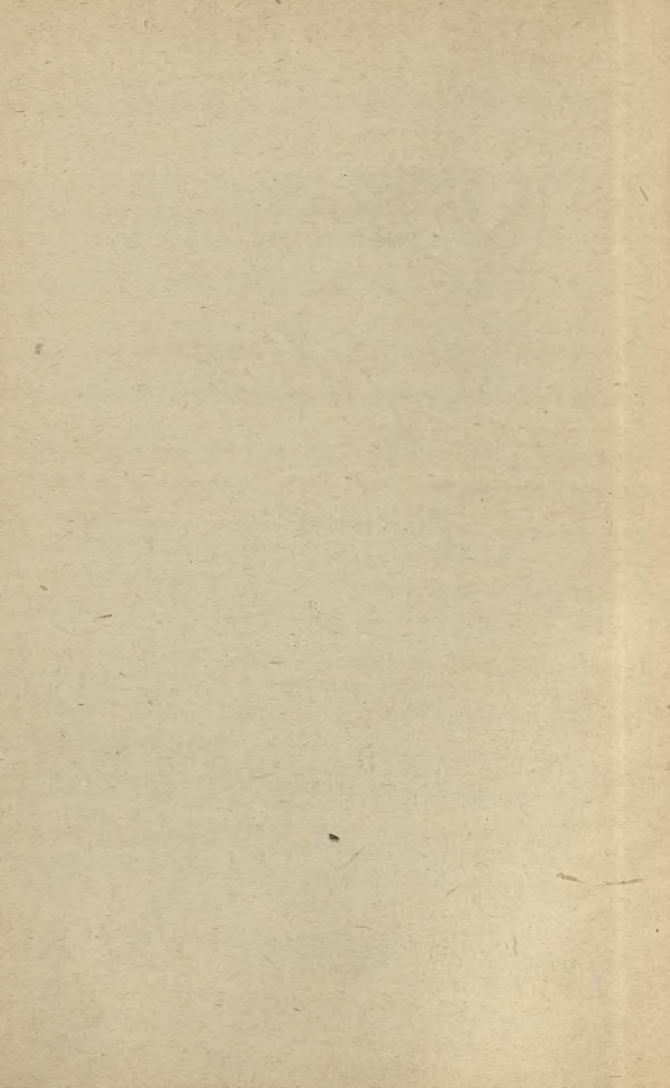
~~~~~  
c. 2822.—Tip Profesională, Dim. C. Ionescu, str. Selari, 10.  
~~~~~

Deoarece **Biblioteca pentru Toți** a publicat aproape toate fabulele lui Gr. Alexandrescu (No. 295—298) și va publica și pe ale lui Al. Donici, ne-am gândit că trebuie dat și din ceilalți fabuliști ai noștri.

No. de față împlinește acea lacună.

ṬICHINDEAL

CERBUL

Cerbul venind la un râu a beà apă, și-a văzut coarnele în apă, începând a le lăudà pentru mărirea și frumusețea lor; iar picioarele părându-i-se prea subțiri, le-a defăimat.

În acest timp, iată că văzù pe vânător venind cu câinii; atunci se repezì spre câmp, și îi lăsă departe de sine; apoi intrând într'o pădure deasă și încurcată, i se încurcă coarnele în crengile pădurii și ajungându-l câinii l-au omorît, iar el ticălosul sfârșindu-și vieța a zis: nenorocitul de mine, cât de târziu cunosc că mai utile și de mai folos mi-ar fi fost picioarele decât coarnele!

Învățăturã

Cât ne amăgim prețuind frumusețea corpului pe din afară; iar a sufletului și a inimii frumusețã, înțelepciune și bunele moravuri de nimica sau de puțin preț le prețuim.

LEUL ȘI VULPEA

Leul îndelung viețuind și foarte îmbătrânind, nu putea nici cu iuțimea și cu virtutea sa, ca în vremea tinerețelor, pe alte viețuitoare să le sugrume și să le mănânce; gândi dară și socoti în tot chipul întru această ticăloasă circumstanță ce va fi de dânsul; mai pe urmă îi veni în minte că, de multe ori pe pământ, cele ce nu se pot cu puterea și virtutea birui, măestria și istețimea lesne le aduce spre acest sfârșit. Drept aceea s'a făcut bolnav, și, intrând în peștera sa, s'a întins și s'a lungit cât e de lung, apoi a răsunat și a făcut știre în toate laturile și pretutindenea s'a dus vorbă că leul cel înfricoșat se muncește cu sufletul în gușă și trage de moarte și-i aproape de sfârșit, numai că nu i-a ieșit sufletul. Invederat este că cine ce poștește lesne crede. Auzind aceste viețuitoarele, multe dintr'ânsele, una pe alta neașteptând, s'au îmbulzit, care mai întâi sub nume de cercetare a intră la leul cel ce își sfârșește suflarea, și uitându-se la piericiunea lui să-și îndulcească ochii. Săracul bietul Leu! ce făcea el văzându-se de atâtea jigăanii împresurat? Când pe una, când pe alta apucând lupiș ca

bolnavul spre obiecturi, și noaptea le sfâșia și le jertfia. Mai pe urmă, iată și vulpea, care prin ușă privind: «Ei! cum ești unchiule!» — «Rău, draga mea fică,» răspunse Leul. Și zise: «Dară vino mai aproape de mă vezi!» — «Iartă-mă, unchiule, căci nu am vreme; mi-este grabă, — a răspuns înțeleapta jiganie, — și, nu știu cum, nici îmi cam este voia, căci văd multe urme către tine, iar de către tine nici una».

LEUL ȘI ȘOARECELE

Leul, ostenit fiind, s'a culcat sub umbra unui copac, unde a și adormit; deci iată un șoarece ce umblă pe aci, îi veni în cap să se alerge peste Leu; atunci Leul, deșteptându-se, apucă pe șoarece, zicându-i: »Tu, câine fără lege, dintr'atâta câmp, pe spatele meu ți-ai aflat ție cale? Ei! acum ce vrei? Spune.»

Atunci săracul șoarece a răspuns cu un umilit glas, zicând: «O prea puternice Leule, eu singur cunosc și mi mărturisesc greșeala mea; rogu-te să mă ierți! căci aceasta îmi va fi cea dintâi și cea mai de pe urmă greșeală și aceasta nu voi mai

face. Și încă te mai rog să judeci ce mărire va fi unui leu să omoare un șoarece.»

Leul, râzând, l-a slobozit fără nici o stricăciune. După vreo câteva zile s'a prins tocmai acest leu într'o mreajă groasă, care o puneau vânătorii de prins lei și urși, dintre care Leul neputându-se descâlci, a început a răcni cât putea. Atunci șoarecele, auzind acel groaznic viers, a alergat și îndată cunoscu pe făcătorul său de bine, ne amânând vremea, a început a roade mreaja, și, câte puțin câte puțin, a ros o sfoară, deci alta, până s'a deslegat mreaja.

Leul, izbăvindu-se și scăpând, zicea : «O minunat lucru ce văzui în lume, cu totul minunat! Cine ar fi zis vreodată că și șoarecele poate izbăvi pe leu dela moarte.»

MĂGARUL CARE A PURTAT PE IDOL

Măgarul, într'o zi de praznic, purta pe un idol, căruia tot norodul i-se închină ca unui Dumnezeu. Dar măgarul s'a nebunit de trufie, socotind că lui se închină oamenii, apoi a început a sări și a zvârli cu picioarele; iară oamemii, temându-se ca nu cumva măgarul să trân-

tească pe Dumnezeul lor (pe Idol) la pământ, au apucat cari bâte, unii prăjini, și începură în lung și în lat a-l măsură, a-l croi și a-l scărpină, pânăce ticălosul și săracul măgar a cunoscut cine este el și pe cine duce.

PUII DE ȘOARECE ȘI MUMA LOR

Puii șoarecelui, dacă au crescut, au început a umblă, a ieși din gaură și a alergă; au văzut mai întâi în vieța lor mârțanul, motocul sau pisicul, deci au întrebat pe muma sa ce fel este acesta; «Nu întrebă fătul meu! Că acesta e rău și îndărătnic, și se chiamă mârțan, cotoc, numai aceasta să ții bine minte, ca nu cumva, băgându-l în casă să ieși din gaură afară; că apoi vei află vreo minune». — «Ce! Mârțan, mamă! Hâu! că și numele îi este înfricoșat. Dar ia caută, mamă, cum șade în pace, nimănui nu face nimica; numai ce se linge și se netezește», zice șoricelul. Apoi iar zice mumă-sa: «Iă seama bine; să nu-i crezi, că acesta când se face mai neluător de seamă, atunci mai tare să te păzești de el».

Însă nebunul șoarece, neputând ședeà în pace, gândià că-l mănâncă locul, caută, fuge înapoi, privește și iar caută din gaură să-l vadă, să-l ochiască mai bine, iar când îl văzù pe motoc întors cu spatele de către gaură, își mai scoase capul să mai vadă puținel încă și mai bine, paf Motocul cu laba pe capu-i. «Dii! Ții! Țiui! Ha! Țiu! Li zice mumă-sa, nu vrei să ascuți, te mănca spetele? Ai găsit cine te va scărpinà».

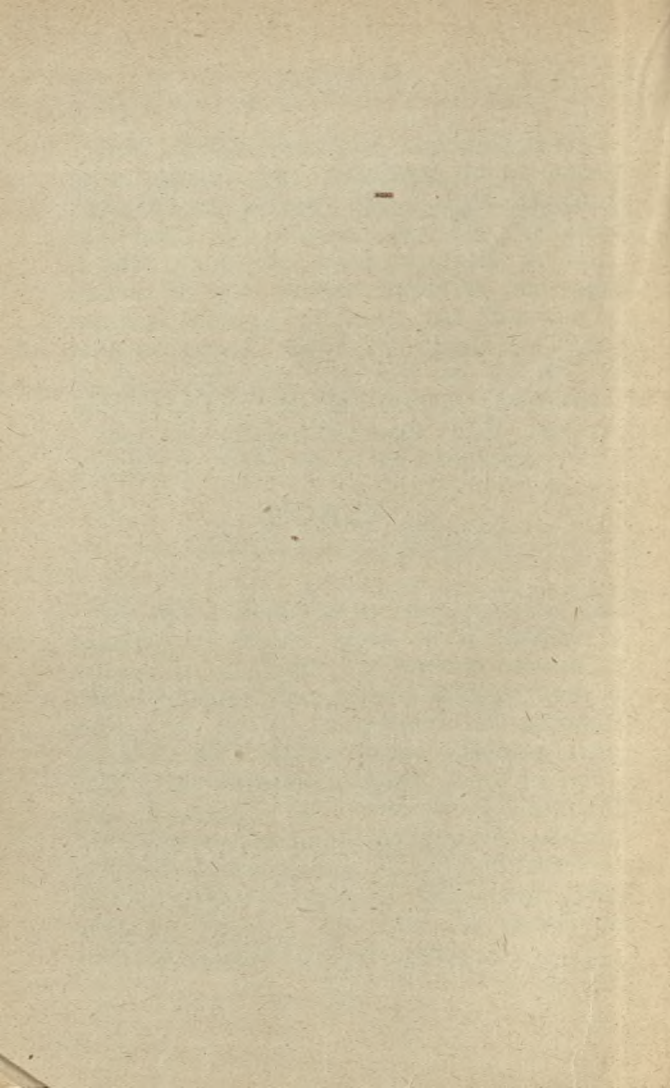
Așa este pruncilor celor mici care nu ascultă pe tatăl său și pe mumă-sa.

URSUL ȘI ALBINELE

Un urs a venit la un stup, și a început încetișor a scoate fagur și a mănca la miere; iar o albină l-a împuns tocmai în vârful nasului, deci, el s'a mâniat, apoi a ridicat stupul și l-a zdrobit de pământ. Atunci s'au întăritat toate albinele asupra-i și au început a sburà care în ochi, care în urechile lui, atâta cât el a început a-și căutà loc de mântuire, zicând: «Au nu sunt eu nebun? Poate că mi-ar fi fost mai bine să rabd eu răutatea unui neprieten, decât cu izbânda cea fără de vreme pe mulți să-i întărit asupra mea».

G. ASACHI

GRIERUL ȘI FURNICA

Săltând grierul la țară
Șuerat-a toată vara,
Și când iarna a venit
Cu nimica s'a trezit.
Neavând măcar de dor
Nici chiar vreun vermușor ;
Pe furnica sa vecină
O rugă dar s'o 'mprumute,
Cu-un grăunte cu-o neghină,
Spre-a mai prinde la virtute,
Zicând : zău, la timp de treier
Pe parola mea de grier
Inturna-voi acea sumă
Și'nteresul de 'mprumut.
Dar furnica econoamă
I-a zis : vara ce-ai făcut ?
Prin câmpii și prin grădine
Am cântat pân'a dat bruma,
Tu cântai...! 'mi pare bine,
Joacă, vere, dar acuma.

VULPEA ȘI CORBUL

Sus pe creanga unui sorb
S'așezase domnul corb,
Țiind în plisc o bucată
De caș, ce erà furată.
Vulpea cum l-a mirosit
Sub acel sorb a venit,
Și'n sus căutând îi zice:
«Bună ziua venetice!
«Cât ești mândru și frumos
«Dacă versul tău duios
«E c'a penelor coloare,
«Tu 'ntreci privighetoarea».
De mândrie îngânfat
Corbul pliscul a căscat,
Ș'a cântă când vrù să 'nceapă
Cașul pe pământ il scapă.
Atunci vulpea brânz'apucă
Și îndată o și 'mbucă;
Iar la corb spre mângâiere
Zice: «ia'n ascultă vere,
Cel ce știe lingușala
Se îndoapă 'n socoteala
Celui care îi ascultă
Și-a ta pierdere nu-i multă
Pentr'un adevăr curat».
Atunci corbul rușinat
Jură: că minciuni c'acele
Altdată n'or să-l înșele.

DOI CATĂRI

Doi catări călătoriã
Și'n däsagii lor duceã,
Unul ceapã de câmpie,
Altul bani de visterie.
Cest din urmă îngânfat
Cã-i cu aur încãrcat,
Deși'n spate-l apăsã
Mândru mergeã ca un leu,
Și sunând un zurgalãu
Deodatã, din tufari
Ies'o ceatã de tâlhari,
Toți la-acel catâr dau busta,
Ce duceã aur o sumã,
Unul, apucã de urechi, de coamã,
Altul împunge și-l bate
Incât bietul gemând foarte
Zice: oare asta-i soarta mea
Care mi s'au juruit
Când eu am pornit?
Al meu soț ce carã ceapã,
Fericit de cursã scapã,
Dar eu fără ajutor
In bătae, valeu, mor!
Iar catârul celălalt
Zis-a: vere totdeauna
Pe copacul cel mai nalt
Il dărapănã furtuna,

De-ai fi serv la grădinar
Iar nu casă de dinari,
La os teafăr și la piele
N'ai păți aceste rele,
Când eu în sărmanul traiu
Tot în pace-oi paște scaiu.

ASINUL ȘI FURUL

Pentru un asin furat
Se băteau doi hoți odată,
Unul vreă să-l aibă-argat
Altul vreă să-l vândă îndată;
Dar când între ei se ceartă,
Cum pe asin să-l împartă
Vine-al treilea tâlhar
Și le fură pe măgar.

Asinul, câteodată
E-o moșie 'n judecată
Pentru care doi mazili
Se sfădesc pela movili;
Când acela ce-i împacă
Mâncând pe-alor cheltuială
Ia moșia în socoteală,
Și le lasă punga seacă.

LUPUL ȘI MIELUL

Orice face cel mai mare
Dreptate în toate are,
Precum vom vedeà aice
Din fabula ce voiui zice :
Un miel foarte însetat
S'adăpà în râu curat,
Unde lupul cătând pradă
Incepù cu mielul sfadă,
Vorbindu-i foarte turbat :
Pentruce mă înfruntezi ?
Și să turburi cum cutezi
Limpedeà mea băutură ?...
— Mielul zise : Doamne iartă,
La mânie ce te-ntartă ?
Mai ales dacã ai vrea
Să'nțelegi, măria ta,
Că apa de sus, în vale
Vine la servul matale,
Și s'o tulbur zău nu pot
Cu al meu picior sau bot.
— Mi-o tulburi și-acuma iară !
Replică cumplita fiară ;
Știu că'n anul cel trecut
Tu de lupi ai zis bârfèle !
— Cum puteam să zic de-acèle
Când n'am fost încă născut ?
Crede, Doamne, că și-acuma

Eu sug lapte dela muma.
— De n'ai fost tu, apoi zău
A fost un frate al tău.
— Nici un frate eu nu am :
— Aşa dar ți-a fost vreun neam,
Căci, păstori, și câini și oi
Bat din veci războiu cu noi!
Zicând aceste-l îmbrâncă
Și îl duce la pădure
Unde făr' să-l mai înjure
Il despoaie și-l mănâncă.

LEUL ȘI GUSGANUL

Cât se poate, se cuvine
A face altuia bine,
Că-ți va veni adese ori,
De unde n'aștepți, ajutor.

Un gusgan, ce sub pământ
I se urise a stă mereu
Zburdând iese din pământ
Și dă în laba unui leu,
Dar acest-a arătat
Cuget chiar de Impărat.
Căci în loc ca să-l sugrume

L-a lăsat să roadă în lume ;
Însă astă bună faptă
Mulțumită află dreaptă.
Se par lucruri necrezute
Un guzgan pe leu s'ajute !
Din acea pădure deasă
Umblând leul ca să iasă
În o cursă 'ntinsă cade
Și cercând din ea să scape
Mugind bietul tot se urcă
Însă în laț mai mult se'ncurcă,
Și nu poate să s'ajute.
Dar guzganul venind iute
Pe rețeaua, ce-l înoadă,
Nevoindu-se s'o roadă
Astfel o a destrămat,
Încât leul a scăpat.

GUZANUL DE CÂMP ȘI CEL DE ORAȘ

Dinioară un guzan,
Politicos cetățean,
Pe guzganul de câmpie,
L-a poftit la prânz să vie
Ca nu tot mereu lăcuste,
Ce, mai bun ospăț să guste.

Pe vărgat frumos covor
Așezat-au masa lor.
Las să judece oricine
Cât le-au fost atunci de bine,
De cofeturi și de pui
Firimiturile adună;
Insă pân'a fi sătui
Deodată ușa sună,
Asta-i umple, atât de frică
Incât poftă li se strică;
Cetățeanul sprintinel
Scapă, și-oaspățul cu el.

Iată vuetu 'ncetează
Și guzanii iar s'așează
Cetățeanul mângâiat
La țăranul speriat
Zice: ia'n apucă frate
Să mai roadem la bucate,
Dar au zis: destul,
De astă masă eu 's sătul,
Vino mâine, tu afară
De-i gustă ospăț de țară.
Tupilat într'un ungher
Nu am masă de boier,
Nimeni însă ca aice
N'a veni să ne-o strice,
Și de firimituri sărace
Ne vom îndopà în pace.

Eu te las cu sănătate
Căci nu voi nici frică'n spate,
Nici mai delicată masă
Care-apoi pe nas să-mi iasă.

LUPUL ȘI CUCOARA

Mâncând lupul chiar ca zece
Mai erà să se înece,
Cu-un os ce în gât îi stase
Și'n zadar tușind cercase
De a-l scoate
Căci nu poate
Și se pare c'o să moară,
Când văzând pe o cucoară
Semn îi face cu-un picior
Ca să-i dee ajutor.
Iară pasărea dibace
Operația îi face.
Și-acel os
Din gât i-a scos;
Apoi cere legiuită
Pentru lucru mulțumită.
—Mulțumită!—lupu îi zice,
Oare nu ești tu fericite
Că din gât nesățios
Capul teafăr ți l-ai scos,
Sărmănico, fugi din drum
De mă superi, te sugrum.

GUZGANUL SIHASTRU

Un guzan din fire blând
Ce pășise multe rele
Liniștire căutând
Dup'a vieții ostenele
A intrat parcă'n liman
Intr'un caș de parmezan.

Dar în loc întunecos
N'au șezut în trândăvie,
Pân' din jurul său n'au ros
Zidul cel de sehăstrie,
Unde pururea cu spor
Avea prânz și foișor.

Când el așa petrecea
Pe ascuns colo'n cămară,
Grea osândă pătimiă
Guzgănimea 'n a sa țară
Ce cu crunt răsboiu și greu
Se stârpiă de Rodisseu.

După multe bătălii
Și bravure minunate
De guzani vr'o două mii
Au scăpat într'o cetate
Dar motanul într'amurgul
Tot pândiă guzgano-burgul! ¹⁾.

1) Orașul guzganilor.

Deci aleșii deputați
Pe ascuns ei se adună,
Bani, merinde și aliați
Din guzganice cătune,
C'un pic de i-ar ajuta
Garnizoana va scăpà!

La guzganul patriot
Vin să-i ceară bani, merinde,
Dar el zice: — eu nu pot
Căci nutrețul meu, sunt ghinde,
Și de unde vreun ban,
Să aibă un biet guzgan?

De viu ici m'am îngropat
Și cu-a inimii virtute
Rog pe Zeul îndurat,
Ca pe frații mei s'ajute,
Și oftând la-acest răspuns
Iute în bortă s'au ascuns.

ȚĂRANUL ȘI FIII SĂI

Munca multă ș'osteneală
Pe om nu dau de sminteală,
Un sătean înavuțit
Având zile prea puține,

A chemat pe fii la sine
Ș'în acest chip le-a vorbit ;
Nu vindeți vr'odinioare
Ale mele mici ogoare
Ce părinții mi-au lăsat
Că în ele-au îngropat
Un odor, dar nu știu unde
Acel aur se ascunde ;
Să fiți însă cu răbdare
Și lucrați fără încetare,
Săpând câmpul de cu vară
Dela zori și până 'n seară.
Și ogorul semănat
Să nu-l lăsați nelucrat.
Moare 'n urmă ăst părinte,
Dară fii lui cuminte
Ca odorul să nu-l scape
Incep tot câmpul să sape
N'află aur nicăire
Dar în loc de-o moștenire
Și o roadă timpurie
Le aduce bucurie.
Sfatul fu mântuitor
«C'osteneala-i chiar odor.»

VULPEA ȘI ȚAPUL

Un bărbos țap cornoratic
Cu o vulpe-odinioară,
Se duseră la varatic
Ca să facă o-vânătoare,
Țapu-i tont, dar fumuratic
Soțul său e viclean practic,
Ambii 'nsetați, de căldură
Intr'un puț s'au coborît
După ce prin băătură
Setea lor și-au răcorit,
Zis-a vulpea: ei cumătră!
Nu-i destul a s'adăpă,
Dintr'aceste oable petre
Cum oare... noi vom scăpă?
Eu însă cred ca să te faci
Țap cuminte și dibaci
Ș'in a-l puțului părete
Labile-ți întinde drept
Apoi eu pe-a tele spete
Și pe cornul înțelept
Voi sui, și până 'n seară
Teafăr te voi scoate-afară.
Atunci țapul a strigat:
«Bravo, ce plan minunat!
«La aceste câtu-i Prutul
«Nu m'ajungeà priceputul!
Insă vulpea nu se'ncurcă

Și din puț pe țap se urcă
Ș'ajungând sus pe pământ
Face țapului cuvânt :
Prin îndem către răbdare,
Ce-i virtute foarte mare,
Zicând : dacă maica fire
Ți-ar fi dat și ție minte,
Măcar cât în bărbă-ai fire,
Apoi în puț mai înainte
De-a intră, tu ai gândi
De-acolo cum ai ieși,
Ia vezi acuma, țape!
Din puț cine-ar să te scape.
Iartă-mă dacă m'am tras,
Un interes mă chiamă
Pe care nu pot să-l las.

Orice lucru 'nțiințezi
Rezultatul să-i prevezi.

DREPTATEA CELUI MAI TARE

Capra, oaea și o juncă,
Cu un leu foarte cumplit,
Care domniă într'o luncă
Intre ei s'au învoit.

Ca să facă-o vânătoare,
Și precum li se cuvine
Să se'mpartă între sine.

Capra 'n cursa ce-a întins,
Pe un cerb întâi a prins
Și acest vânat îndată
Către soții săi arată.

Atunci leul împărat
Pe degete-a numărat,
Zicând: de știu socoteală,
Suntem patru la 'mpărțeață,
Și vânatu-apoi împart
Făcându-și dintâi o parte
Zicând: asta mie-o eu
Pentru că mă numesc leu,

Parte-adoua se cuvine
După drept celui mai tare
Ș'aceasta cred știți prea bine!
Parte-atreia o ridic
Pentru că sunt mai voinic,
Iar cu partea de pe urmă
Socoteala ni se curmă
Și cel ce laba a întinde
Il sugrum, îl fac merinde.

OAlA ȘI MIELUL

Spuneà mielului odată
Maica oaie: — fătul meu,
Eu sunt foarte întristată
Cugetând la traiul tău!

Ah! păstorul te va prinde
Abia gras te-i face un pic,
Și la măcelar te-a vinde,
Ce calău altfel îi zic!
Despărțit de a ta mumă

Acei cruzi și răi tirani
Te despoae și sugrumă
Și te vând apoi pe bani.

De-altă parte se învită
Lupul, ce-i cu dânșii văr
Ca și el să te înghită
Cu ciolane și cu păr.

Cu'n cuvânt fără 'ndurare
Toți pe tine te urăsc,
Căci abià traiu-ți răsare
Și îndată îl răpesc
Contra însuși a naturii,
Mai bătrână eu fiind

Chiar în sânul omenirii
Tinerel te văd pierind!
Insă mielul c'umilință
Zis-a! maic'al meu odor
Cea mai mare a mea dorință
Este tânăr ca să mor!

Altfel a mea soartă
Va fi mult mai grea
De a vedeà întâi moartă
Pe duioasă maica mea.

CÂINELE ȘI UMBRA LUI

Omul cu năluci viază
Lăsând lucrul cel vădit,
Numai umbra să vâneze
Precum câinele-a pățit.

Un câine odinioară
Peste-o apă curgătoare,
Treceà cu grăbire 'n not
Țiind o friptură 'n bot,
Când în apă deodată
Alt'asemene-i s'arată
Câinelui atunci se pare
C'acea porție 'i mai mare
Și văzându-și umbra 'n apă

Nu numai că lucrul scapă,
Dar când botul a căscat
Puțin de nu s'a 'necat,
Incât cu nimic din val
Teafăr abia scapă'n mal.

MOARTEA ȘI NENOROCITUL

Un lemnar din cei săraci
Plin de grijă și de ani,
Cărând vreascuri grele 'n spate
Din pădure pe la sate
Se'nturnă încetișor

La săracul foișor,
Obosit, neputincios
Pune sarcina sa jos,
Si-și aduce-aminte-anume
Câte suferă pe lume!
Căci de când el s'a născut
Numai rele a văzut,
De vipt¹⁾ lipsă are multe ori

Fără somnu-i deseori
Toată noaptea'n gânduri zace
Ziua nici cum n'are pace,

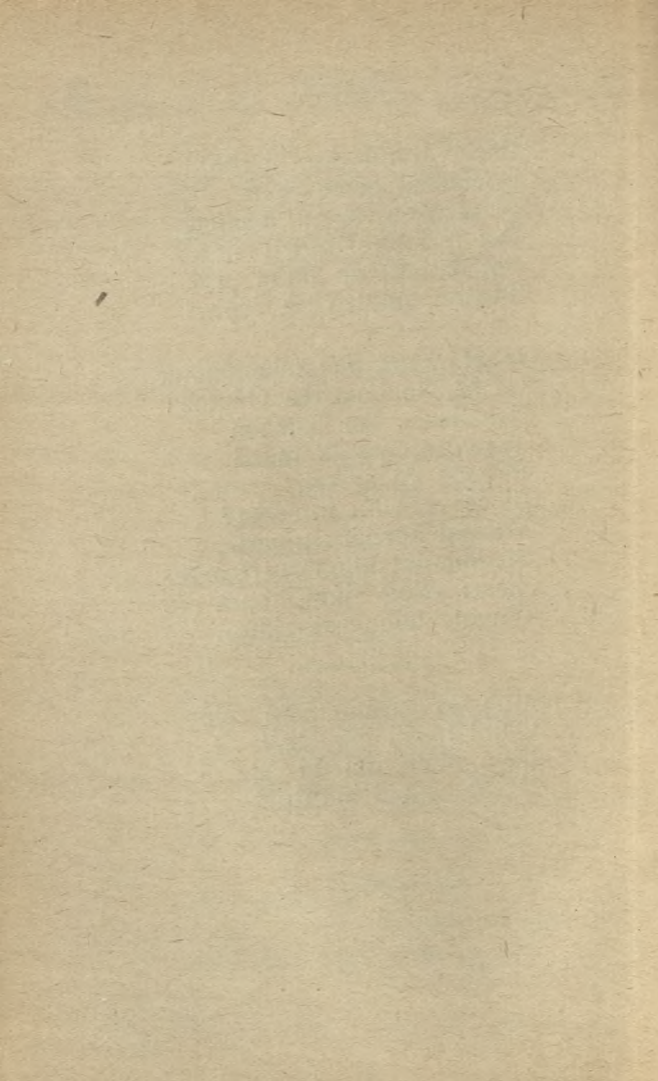
1) hrană.

Căci vătaful rău, și tont,
Boerescul peste pont,
Birul greu, și mii beilice,
Doi feciori și patru fice,
Soț bătrân, de sfadă plin
Toate-l umplea de venin!

Incât vrând a-și face seamă
Ca să vie moartea chiamă!
Nesățioasa dar bătrână
Ține-o secere în mână,
Repede s'a arătat,
Și ce vreă l-a întrebat?
Văzând fioroasa moarte,
Spăimântat lemnarul foarte,
Zis-a: «Rog ajută-mi un pic
«Aceste lemne să ridic».

Moartea curmă toate cele
Omul însă-i mai dorit
De-a suferi mii de rele
Decât de-a fi mântuit.

G. TÄUTU

BROASCA ȘI RACUL

Ce au fabuliștii, nu pot înțelege
Că ne dau exemple prin măgari și boi ;
Cu așa fel de vite par'că au o lege
Ca să compareze pe mai mulți din noi.

Domnilor ! aceasta n'o găsesc cu cale,
Pe un boier de frunte de a-l compară,
Cu vr'una din aste proaste animale,
E ceva ce poate groasnic supără.

Cât, zău, despre mine vreodinioare
Venindu-vă 'n minte ca să-mi arătați,
Ceea-ce mă face ridicul sub soare,
Vă prea rog, cu ele nu m'asemănați.

Fi-aș strănepotul unui boier mare,
Dacă Ioan Tăutu vechiul meu strămoș
Fu logofăt-mare ; Ioan Tăutu care,
Inchină Moldova turcilor bărboși ;

Și bău cafeaua dintr'o 'nghițitură,
 Încât diplomatul s'a c'am opărit ;
 Dacă nu gâtlejul sigur bieata gură ;
 Prin astfel de vite să fiu instruit ?

Vă mai repet încă, a mele defecte,
 De-ți vroî vreodată a le declară,
 Aveți bunătate prin alte obiecte
 In a voastre fabuli a mi le-arătă.

Vedeți Dumneavoastră cum câteodată,
 Și eu scriu la fabuli, dar fac a vorbi
 Alte angarale, precum ș'astă dată,
 Ceea-ce urmează vă va lămuri :

- Incotro plecat-ai măi cumetre race ?
 — Mă duc drept la Brateș, căci am auzit,
 Că 'n a sale ape racii având pace
 Devin chiar ca urșii mari de îngrozit.
- Poate-așa să fie ! dar pe cât îmi pare
 Pășurile tale, nu te duc în jos
 Unde lacul este, ci spre-apus de soare,
 Ii răspunde broasca ocăind cam gros.
- Te 'nșeli de părere, draga mea amicică
 Eu mă duc acolo unde chiar gândesc.
 — Cale bună dară, însă zău mi-e frică,
 C'aici iar în baltă am să te 'ntâlnesc.

Un pas numai racul, sanche, 'naintară
Și deodată pică, huștiuluc, în lac,
Tot în lacul de unde prea voios plecase
Către acele valuri ce, din raci, urși fac.

Fabula aceasta după cât îmi pare
Dacă și eu însumi nu mă amăgesc,
N'are trebuință de vreo espicare
Privind cum în țară trebile pășesc.

AMANTUL ȘI BARZA

O fată tinerică și mult încântătoare
Sub un tufiș de roze amantul așteptă ;
Și juna adormită în astă așteptare
În somnul ei pe dânsul visă că-l sărută.

Albinele și șerpii se știe de oricine,
Adesea lângă roze și crini s'adăpostesc ;
De-aceea fericirea puține zile ține
Și noi simțim durere când toate ne zâmbesc.

Un șarpe de sub roze la soare se-arată,
Se 'ntinde spre copilă voind a o mușcă.
Dar barza ce-l zărește din sbor se lasă'ndată
În ciocu-i îl apucă și-l soarbe 'n gușa sa.

Amantul ce stă martur la astă 'ntâmplare
 La barză manifestă recunoștința sa,
 — O pasăre divină! îți mulțumesc eu tare
 Căci mândra-mi fără tine de moarte se luă.

O, omule nu merit a ta recunoștință,
 O simplă datorie eu azi îmi împlinesc:
 Prin moarte-acelui șarpe simțiam o trebuință
 Să satur și stomacul și pui-mi să hrănesc!

Acest răspuns al berzii să-l dea ar trebui
 Acei ce ne fac bine când noi le-am mulțumi.

PREDICĂTORUL ȘI ȚEPEȘ

«Nu răpiți nimic aproapelui vostru,
 «C'asta nu voește Dumnezeuul nostru
 «Care-a zis anume: de lucru străin,
 «Să nu se atingă omul ce-i creștin.
 «De aceea Iadul aprig cu cruzime,
 «Va pedepsi veșnic acest fel de crime.
 «Oh! și'n chinuri crunte este foarte greu,
 «Ascultați voi dară, vă rog, sfatul meu!
 Și alte de-al de-aceste într'o sărbătoare,
 Predică cu voce gravă sunătoare,
 Din amvon un cleric, ritor renumit,

Cătră credincioșii ce-au fost venit
La altar, s'asculte sfânta rugăciune
Ce ne ușurează de orice mâhniciune.
Astă predicare a înduioșat
Chiar și pe boierii cei dela palat.
De aceea dară ei șoptiau cam tare :
Monahul acesta este un sfânt mare,
Țepeș îi aude și le zice : da !
Ș'apoi pe călugăr chiar cu vocea sa,
Zâmbind îl poștește la masa domnească.
Dânsul la amiazi venind să prânzească,
Iși află tacâmul așezat frumos,
Chiar lâng'a lui Vodă. Omul cuvios
Strângând către pieptu-i a sa neagră rasă,
Și'n pământ cu ochii se pune la masă.
Incep să s'aducă bucatele 'n rând,
Ritorul din toate ne'ncetat mâncând,
Tocmai la o știucă, friptă foarte bine
Iată se trezește cum că n'are pâine.
Oamenii cei lacomi o pătesc ușor ;
Deci el fiind unul din numărul lor,
C'o mână pe taler, scoate din friptură,
Iar cu alta pâinea prințului o fură.
Țepeș îl zărește și înfuriat,
Îi vorbește astfel : om nerușinat,
Azi nu mai departe tu ai zis îmi pare,
Că, ce nu-i al nostru să respectăm tare :
Nici să ne atingem de el, ai vorbit,
Pentruce acuma pâinea mi-ai răpit ?
Astă bucățică ce eră streină,

Pentruce-o luară. cuvioasa-ți mână?
 Pentruce tu dară înveți ceea-ce nu faci?
 Pentruce înșeli lumea?... spune de ce taci?
 Apoi după asta Țepeș ordonează
 Și monahu'n țeapă pe moment s'așază.

* * *

Când Țepeș sub soare încă-ar existà,
 Din ai noștri dascăli mulți în țepe-ar stà,
 Când ăst prinț ș'acum ar trăi pe lume,
 Multe învățături le-am vedeà că's glume;
 Mulți din patrioții cei mai înfocați
 I-am vedeà în țepe rânduri înșirați!

ȘARLATANUL

De palat nu prea departe
 Intr'un unghiu odată stà
 Intre multe guri căscate
 Șarlatanul, și strigà:

Veniți Domnilor la mine,
 Un leac bun a târgui;
 Prefăcut în prafuri fine,
 Și-or ce rău pot lecuì.

Așă prafuri de minune
Incă 'n lume nici au fost,
Ele pot înțelepciune
A dà omului ce-i prost.

Cinste hoțului; iertare
Ori și cărui vinovat;
Babei sure ce dinți n'are
Amant june de pupat.

Amoreză încântată
Desfrânatului bătrân;
Minte multă, lăudată,
Furiosului nebun.

Insfârșit pot dà și nume
De 'nvățat la ne'nvățat;
Cu-al meu praf orice pe lume,
Capeți lesne ne-apărat.

O! prin el fără 'ndoială
Câștigi toate, tot ce-i vrea!
E-o știință universală
Zău, cercați-l și-ți vedeà. . . .

Merg la el, cu nerăbdare,
Să-i văd locul lăudat
Privesc.... ce!... minune mare!
Puțin aur praf pisat!!

OAIA ȘI ȚAPUL

O oaie bună din întâmplare
Peste-o livadă ajuns'a fi,
Autocrată stăpânitoare,
Și cu blândețe a cârmui.

Însă livada ce o luase
În stăpânire, biata eră
De animale atât de roase,
Încât privind-o te 'ntristă.

Drept care, lucrul vroind să'ndrepte
A pune 'n funcții s'a apucat
Berbeci cu râvnă și minți deșerte
Și țapi ce'n slujbe s'au exersat.

Celor dintâi dând să păzească
Mușchiul cel verde ce mai eră;
Celor din urmă să se 'ngrijească
De muguri, frunze le comandă.

Mai târziu însă un țap mai june,
Cu dinte ager și ascuțit;
Viind, reginei curat îi spune:
Că pentru dânsa multe-a urzit.

C'a lui partidă pe tron o puse ;
Că are merit și-i credincios.
De-aceste fraze oaia pătrunsă,
Să-i răsplătească vrù generos.

Pe țap îndată în treabă pune
Dându-i pe seamă mici copăcei
Să se 'ngrijească a-i crește bine,
Drepti ; și să aibă milă de ei.

Ca după vreme acea grădină
Un raiu s'o facă au fost gândit ;
Bună plăcere bieata regină
Aveà, cu țapul însă a greșit.

Ce fel de soartă ajunse în fine
Copaci, grădină nu pot să știu !
Dar cum că capra roade cam bine,
Știe oricare cu suflet viu.

Orșicât țapul de-onest să fie,
Eu însă unul nu l-aș lăsa,
Pristav grădinii sau pe vr'o vie,
Căci de prin ele toate-ar strică !

OMUL ȘI CALUL

Un cal de călărie a unui boier mare,
Scăpând din grajdul unde la iesle stă legat ;
Voios pe câmpul verde sbură fără 'ncetare,
Fiind de libertate sărmanul însetat.

Sătul după o oră de joc, de sburdăciune,
De fugi tropăitoare pe văi, colnici și șes ;
In trapul cel mai iute la drum pe șleah se
[pune,
Vroind a se întoarce el iarăși la ovăz.

Pe cale însă iată, un om îl întâlnește,
Și umilit îi zice : Bun drum, o cal frumos !
Deci cursierul sprinten plecat îi mulțumește,
Părându-i complimentul destul de omenos.

O Doamne prea putinte ! rostește omul iară,
Ce falnică ființă eu azi am întâlnit ;
Sunteți cu 'ncredințare un fiu din altă țară,
Arabia ferice în lume v'au rodit.

Văzut-am cai sub soare, dar cal așa de rasă,
Ca d-voastră 'ntocmai eu încă n'am văzut ;
Aveți o coardă mândră, o coamă de mătasă,
Picioare subțirele și-un corp de tot plăcut !

—Mă crede, nenișoare, că simt compătimire
 Și te-aș lăsa pe mine îndată să te urci
 Dar merg în altă parte?..—Ce suflet cu sim-
 Mă ia numai, c'oiu merge și acolo unde te
 [țire
 [duci.

De vrei așa, se poate, aruncă-te pe mine. . .
 Atâta numai calul să zică a apucat,
 Și omul ca prin farmec pe el a fost în fine,
 Și frânele în mână voinic le-a înșăfat.

Când negrul deci voiră s'apuce acea cale,
 Ce cunoștea că-l duce în grajd la urma sa ;
 Acel ce ținea frâul îl strânge în zăbale
 Și-l face în parte-opusă pe loc a se'nturna.

Zicând încă :—Măi vere, deacuma încoace..
 — Dar bine într'acolo nu este drumul meu ?
 — Hei, hei ! de astăzi drumu-ți e acel ce mie
 [-mi place !
 Hai mișcă înainte că frâul îl țin eu.

* * *

Ce-ți zice d-voastră nu știu, dar mie-mi pare
 Că de-aș fi vreodată în locul acestui cal,
 Nu aș lua de sigur pe nimeni în spinare,
 Fiindcă frâul este ceva de tot fatal !

GĂINA CÂNTĂREAȚĂ

O găină toantă într'o zi întrebă
Pe cocoș: — ia spune-mi eu de ce nu pot,
Ca să cânt ca tine, când sunt fără treabă,
Căci și mie firea mi-a dat plisc, nu bot.

Ori nu tot o mamă ne-a născut în fine?...
— Tu cânti ca găina, cocoșul a zis
— Ce fel cânt? eu cârâi și-aș vroî ca tine
Plesnind din aripe să cânt vers deschis.

O! atuncea dragă fără încetare
Eu pe pragul ușii una aș cânta,
Ca să fac stăpâna care azi ne are
Oaspeți sau bărbatu-i tot a așteptă.

Pe la miezul nopții zorile-aurite
Că sosesc aș spune cu glas sunător,
Chiar de către seară le-aș vesti iubite
Ca puțin să doarmă omul muncitor.

Și de sigur frate că cu-așa purtare
M'aș face plăcută la toți însfârșit;
Când acum îndată ce cârâi cam tare,
Sub o oboroacă mă pun la clocit,

De azi înainte să știi cocoșele,
C-am să pun silința ca tine-a cântă,
— Ba-ți cată de treabă c'apoi zău de piele
Stăpânica noastră te va despoiă;

Căci ea e Româncă și nu vreă pe lume
Găina să cânte ca și un cocoș,
Și'ndată te-a prinde, sărmano! te-a pune
Intr'o oală mare spre-a te face borș.

Insă porumbaca sfatul nu ascultă
Și pe pragul ușii începe-a cântă
Dar vremea nu trece tocmai așa multă
Și lelea o prinde spre-a o descântă.

«De-ai cântat de bine cobe-afurisită
«Negreșit că coada-ți voiui reteză,
«De-ai cântat tu însă c'am să fiu mâhnită
«Pe prag cu securea capu-ți voiui tăia».

Deci atuncea, peste cap 'ncep s'o dee
Către pragal ușii din al casei fund
Intâmplarea însă, făcù ca să-i stee
Capu 'ntâi pe prag, unde i l-a frânt

Astă tristă scenă, cocoșul a simțit
Și de 'ndată-i zice: Nu ți-am prorocit?
—Cântă tot pe limbă-ți, că nu vei fi pierdută
Găina murindă, astfel a rostit.

OAIA ȘI PUIUL DE LUP

Un puiu de lup odată pe-o oaie întâlnește
 Sbierând fără 'ncetare, căci crudul măcelar
 I-a fost tăiat copilul, deci el cum o zărește,
 Pe brânci se pune 'n cale-i și 'ncepe-a plânge
[amar.

Zicând:—O moarté, idră lipsită de 'ndurare!
 Se poate-așa de fraged orfan a mă lăsa!
 La cine-acum, la cine să-mi plâng cumplita
[stare,
 De-a mea copilărie ah! cine s'a 'ndură!

De patru zile, iată, eu n'am mâncat nimica,
 De patru zile, iată, pe câmpuri rătăcesc;
 Și leșinat de foame, de om îmi este frică,
 Mă vaiet prin suspine și milă nu găsesc!

Vă blestem părinți, rude, c'al vostru urît
[nume,
 E singura pricină de eu nu întâlnesc,
 Vr'o mică ocrotire în astă 'ntinsă lume
 De fug de-a mea ființă acei ce mă zăresc!

Dar dacă în vieață-mi va fi să ajung mare
 (Cu toate că această speranță nu am eu)
 Atunci, mă jur pe stele, pe cer, pe sfântul
[soare
 La nimeni a nu face cândva vr'un fel de rău.

Mă jur ș'aceea încă, ca nici odinioară
 Să nu mă 'nfrupt cu carne de oaie sau berbec;
 Deși din ele tata-mi ades se ospătară,
 Of! tata-mi ce'n vieață-i n'aveà vr'o zi de sec.

Mă jur c'aceà ființă ce va aveà 'ndurare,
 La sânu-i să mă crească în veci s'o respectez,
 S'o apăr de-orice dușmani cu gura-mi și cu
 [ghiara
 La căpătâiu-i noaptea oricând să privighez.

Că oaia-i prostișoară se știe de oricine,
 D'aceea și răspuse la-al lupului suspin:
 Orfanule sărmane! tu vino lângă mine,
 Te oi crește cu'nlesnire căci ugerul mi-e plin!

Deși țin minte încă prea multe rele, care
 Ni se făcură nouă ades de tatăl tău,
 Dar este scris în lege aud cu 'ncredințare:
 Cu bine răsplătește la cine-ți face rău.

Târîndu-se la dânsa pe brânci apoi îi linge
 Picioarele-i de oaie, jurând, pe raiu, pe sfinți,
 Că răsplăti-va 'ndată a neamului ei sânge
 Indată ce va prinde cevà la colți și dinți.

Al oaiei dulce lapte oricând cu 'nbelșugare
 Curând făcuse mare pe țincul lupușor;
 Atuncea el îi zise: ia hai mai la strâmtoare

Căci laptele-ți nu-mi place și vreau să te
[omor.

— Ce! tu uitat-ai oare a tale jurăminte?....

— Ba nicidecum, o doamnă, atuncea însă eu,
Precum cunoști prea bine n'aveam nici colți
[nici dinte;

Rostind aceste, oaia devine-ospățul său.

Oițelor duioase luați voi seama bine,
(Chiar vă și rog iubite) orfani când adoptați,
Exemplu-aveți de față oița mea, în fine
De lupii ținci de-acuma nici cum vă îndurați.

PARA ȘI VIERMELE

Tocmai sus pe craca ce la vârf subție
Arborul, o pară rumeoară stă,
Singurică biata fără de soție
Și'n gura mare trist se văitâ :

— Nu mai am acum nici o soră-aice,
Toate vai! de-arândul jertfă au picat,
Omului prea lacom, omului ce zice,
Cum că pentru dânsul lumea s'a creat.

Vegetale, fructe, mii de animale,
Târîtoare — amfibii nu sunt îndestul,
Să 'ndeplinească dorințele sale
Ne 'ncetat mănâncă făr'a fi sătul,

Ca mâine.... ce mâine? chiar și 'n astăseară
Poate să mă surpe cu o piatră jos,
Soartă ticăloasă ce află orice pară
Când omul voește-a aveà de ros.

Cerule înalte! cum de n'am putere,
Să-mi răsbun asupra-i, să-l ucig, strivesc,
Să-l întind pe roată, și-apoi cu plăcere
La a lui duferere privind să zâmbesc.

— Ai mare dreptate, doamnă perișoară,
La asta cu tine mă unesc și eu,
Căci și pe-ai mei semeni crudul îi omoară
Când îi află în cale i făr' de-ai face rău

— Cine îmi vorbește cu astfel de voce ?

— Eu, un sărman vierme foarte mititel
Nenorocit însă... — Vino mai încoace
Lungăreața pară zis-au către el.

Atunci cu mirare vede lângă sine
Târîndu-se un vierme alb prea mic atom
Către care zise : Ei! da zău cu tine
Ce daraveri are îngâmfatul om!?

Și ce frică poate însfârșit să-ți poarte?...
— Ce are cu mine omul cel fălos ?

Ia doamnă, el zice, cum că după moarte
Ii rod toată carnea de-l las numai os.

— Prea frumos și bine ! ăst protest îmi place !
Da te rog ia spune-mi ca ce ajutor
Și ca ce'nlesnire îmi poți mie face
Ca să-mi răsbun aprig pe-acest hrăpitor

Că drept îți voi spune, cum că eu în tine
Nu am vr-o speranță, fiindcă ești mic,
— Dei ascultă numai tu ușor prin mine
Poți strivi îndată pe ăst inamic.

— Cum ? ce fel ? — Ascultă și vei înțelege,
Mă primește'n sinu-ți, unde eu voi stă
Până ce el veni-va spre a te culege,
Și mușcând din tine l-om învenină.

Cum că răsbunarea este dulce tare
Știm cu toții bine, însă când putem ;
Căci altfel ne mână singur la pierzare,
Cât pe-ai noștrii dușmani încă-i desfătăm,

Dar așa principiuri nu pot să se ceară
Nici odinioară pe acest pământ.
Dela buruiene, zarzări și pară,
Fiindcă el este un princip de sfânt

De acea fructul făcù loc îndată
Celui vierme lacom în gustosu-i sân,
Unde el pe clipă după firea-i dată
S'așează a roade răspândind venin.

- Inima mă doare, ea zice cu voce,
- Nu-ai nici o frică ne vom răsbună.
- Pân-atuncea însă lasă-mă în pace,
- Nu-i chip cât din mezu-ți va fi ce mîncă !

G. V. CARP

FLUTURUL ȘI ALBINA

Fiind vara zi senină *
Fluturul în o grădină
Culcat pe un trandafir,
Dormită, clipind la soare,
Legănându-l mândra floare
Ce se mișcă de zefir.

Și sub dânsul tot odată,
Serios încăerată
De o biată micșunea ;
O insectă prețioasă
Albina laborioasă,
Lucrând mereu bâzâia.

Uf! ce huet!.. vai de mine!
Aș dori mult să știu cine
Sbârnice așa frumos?
Bun sosit! cobze stricată,
Strigă fluturul îndată
Ce zări albina jos.

Mă miram cine huește !
Se vede că te plătește
Cineva să răgușești
Deși sunt destul de bine,
Eu însă cât pentru mine
Te-aș pofti să mă scutești.

Poți lucra cu prisosință
Fără să am trebuință
De fluerătura ta ;
Dar mă mir eu ce-ți lipsește,
Ce nevoie te silește
A te chinui așa ?

Toata vara cu sudoare
Storci din fiecare floare
Sucul cel mai hrănitor.
Și pentru cine anume ?
Pentru tiranul din lume
Cel mai nemulțumitor !

Care, umflat de mândrie,
Și aprins de lăcomie,
Pentru rodul ce aduni ;
Pune pe un singur dinte
Sudoarea cea mai fierbinte
Munca ta de șase luni.

Și spre mai mare ocară
După ce până-înseară
Toată ziua ai lucrat :

Vine noaptea te aruncă,
Stoarse de chin și de muncă,
Intr'un știubeiu afumat.

Ce cumplit dispreț de sine !
Aș muri, zău de rușine
Să mă văd așa tratat,
Dar, ce mare osebire !
In ce dulce fericire,
Din contra, sunt legănat !

Privește la mândra floare
Suavă încântătoare
Pe care mă desfățez !
Liniștit trăesc în pace ;
Liber, măduc unde-mi place
Și nici gândesc să lucrez.

— Te înșeli, mândre vecine,
Lucrul este pentru mine
Un azil cel mai fidel :
De mică cu el deprinsă
Aș muri, sunt prea convinsă
Să mă despărțesc de el.

Fug cât pot de molătate,
Am destulă libertate,
Liniște câtă poftesc ;
Și o armă de credințe
Cu care la trebuințe
Pe tiran îl mărginesc.

Și pentrucă mă 'ncălzește,
Și pentrucă mă 'nlesnește,
Cu o casă de șezut ;
Gândind mai întâi la mine,
După ce mă satur bine,
Dau și lui un mic tribut.

Cum mă vezi, sunt mulțumită ;
Aș fi prea nefericită
Toată vara să trăesc
Culcat trândav pe-o floare
Cu ochii numai la soare
Ca un trântor boieresc.

* * *

Dar cum zice, se arată
Pe boltă des seninată,
Un nor neașteptat :
Albina numai ce-l vede,
Ca un fulger se repede
Spre știubeiul afumat.

Despre soare umbra crește,
Aerul se îndesește'
Norul de vânt împins,
Năvălește de odată,
Ploaia cade întărâtată,
Iată fluturul surprins.

El nu poate nici să sboare,
Nici încet să se pogoare ;
Cade muiat sub un spin.
Apa, curgând, îl îneacă,
Vântul creerii îi seacă
Ah! ce sbucium. Ah! ce chin !

Iar albina fără frică,
In a ei căsuță mică,
In știubeiul cel mănos ;
Acum șade liniștită,
De-a ei soartă mulțumită
Așteptând timpul frumos.

Unde când din-când pătrunde
Un țipăt ce se ascunde
De furtună obosit.
Cine geme? cine plânge?
A cui candelă se stinge
Fluturașul a pierit!

«Nu te îngâmfa; nu te gurguța
«Că vei luneca».

ȚÂNȚARUL ȘI ARMĂSARUL

Cât a ținut iarna goală,
Un țânțar slăbit de boală
Ce șezuse 'n spital,
Cum simți ceva căldură,
Incepù să facă cură
Pe spinarea unui cal.

Nu trecù o zi deplină
Ca să iasă la lumină
Țânțarul înstrăinat ;
Abiã numai apăruse
Și nuvele străbătuse
Dejã dincolo de sat.

Un cocoș umflat în pene
Ce din prost, și notabine
Acolo primar erã ;
Rău de lucru, bun de gură,
Ca să facă o bravură
Incepù a publicã :

Crăinicind ¹⁾ în gura mare,
Ca un lucru de mirare,
Că un țânțar înviat,
In ajunul primăverii,
Serbând ziua deșteptării,
Pe-un cal l-a zgâriat.

1) vestind

Nuvela, încă fierbinte
Zburând mereu înainte
Domnul câine, sub-prefect,
Auzind în a sa plasă,
Ce scandal se 'ntâmplase,
Acolo merge direct.

Și făcând, în fuga mare
O formală constatare
Cu marturi și cu dopros¹⁾
Numai ce se 'ncredințase
Prefecturii avansase
Acest raport fabulos :

Că astăzi în a mea plasă
Pe un cal, cel mai de rasă
Un țânțar din cer picat
Apucându-l de spinare,
Cu furia cea mai mare
In trei locuri l-a mușcat.

Prefectura 'ntărâtată
Făcând cunoscut îndată
Ministerului intern ;
O depeșă sburătoare
Scurtă și cuprinzătoare
Vârî focul în guvern.

1) anchetă.

Taurul prefect se plânge
Că un hoț lacom de sânge,
Un țânțar — bandit scăpat
Astăzi dela închisoare
Prinzând un cal la strimtoare,
De piele l-a desbrăcat :

Și fiind maltratat foarte
Nu-i departe nici de moarte.

Lupul patriot fierbinte,
Și ministru președinte,
Foarte s'au scandalizat ;
Părăsind locul îndată,
Cu inima turburată,
Merge repede la sfat.

Iar în urmă decât toate,
Membrii au găsit cu cale
Să vestească cine poate
Și Inalt *Măriei Sale* :
Lupul, urcând vocea sa
Leului, zise-așa :

«Datoria noastră cere,
Ca Ministru cu durere
Pentru țara ce servim
După regulile noastre,
Să spunem *Măriei Voastre*
De-amăruntul tot ce știm :

Îată dar, că anarhie
A ajuns la noi să fie
Intr'un grad nesuferit,
Mișelii neauzite,
Cruzimi cele mai cumplite,
Ne încetat se comit.

Ziua mare hoșii pradă :
Precum astăzi drept dovadă,
Un răsbelnic crunt țăntar
Prebegind la o câmpie
Au mâncat din herghelie
Cel mai mândru armăsar !

— Cum se poate ! Țara noastră ?
Strigă leul furios.

— Chiar așa *Măria Voastră*,
Și fățiș nu pe din dos.

A lipsit frica din țară ;
Sunteți *Bun* din cale-afară,
Indrăznesc să *Vă* spun eu :
Și dacă și astădată
Va fi fapta tolerată,
Vom păți încă mai rău.

Mii de bombe ! leul strigă :
Merită de viu să-l frigă.

De când lumea mă ascultă,
O asemenea insultă
Încă nu am suferit!
Și dar trimite îndată
A noastră bravă armată
Să-l ridice pe bandit.

Un regiment de albine,
Din câmpiile vecine,
Il aduc legat pe sus;
Strigă leul înc'odată
Din picior pornind să bată:
Încă nu mi l-a adus?

Iată-l Doamne, lupul zice,
Leul cât p'aci să pice,
Pleacă capul spre fugar;
Și, privind cu nerăbdare,
După multă căutare
Abia zări un țânțar.

Ciudat lucru se ivește!
N'am văzut, leul gândește,
Mai bicisnic animal;
Și zâmbind porni să zică:
O ființă așa mică
Poate învinge un cal?

Mă iertați lupul urmează
Țara noastră adoptează

Diferite seminții :
Deși mic și mizerabil,
Însă el este capabil
De mai mari blestemății !

Acest soi rar se găsește,
Aci scade aci crește ;
Se dă tumba și pe loc,
Din țânțar devine taur,
Având coadă de balaur
Și gura cu dinți de foc.

În el stă o greutate
D'un cântar și jumătate
Vă pare exorbitant ?
Dar acesta când s'aprinde,
Când se umflă și se'ntinde
Înghite și-un elefant !

Ce răspuns îmi vei da mie ?
Strigă leul cu mânie
Observând pe acuzat ;
De și pari o slăbitură,
Dar după căutătură
Pare c'ai fi vinovat.

Țânțărașul mort de frică
Începù scrâșnind să zică :
A greșit *Prea Înălțate*

Servul vostru din păcate,
O singură mângâere
Alină a sa durere;

Vă rog pune-ți în balanțe
Pentru ultima-mi speranțe
Un țântar cel mai voinic
Cu o gloabă cea mai slabă,
Sau de lup măcar o labă
Sau cu un mânz cel mai mic,

Și cu cât a mea ființă
Se va părea mai ușoară
Cu aceeaș chibzuință
Să-mi scădeți și din povară,
După care rog plecat
A fi aspru judecat.

De multe ori din țântar
Lumea face Armăsar.

CALUL ȘI MOMIȚA

O momiță ostenită încet la deal se suiă ;
Un cal vis-à-vis la vale repede se pogorâ,
Ce noroc zice momița, stai nițel pe loc ;

Te văd june, făcut bine, vioi, ager plin de foc;
 Vezi cât sunt de obosită, am căzut acum de

[tot
 Ia-mă, te rog, în spinare, căci îți jur că nu
 [mai pot.

Unde mergi? întreabă calul — Merg în sus,
 [iubitul meu

— Și eu merg, în jos, la vale; așa dar cum
 [să te iau?

Dacă am aveà o cale, bucuros eu te-aș luà.
 Adio dragă momiță, te rog nu te supără

— Știi ce; merg și eu la vale, mi-am schim-
 [bat planul acum;

Mai bine mă duc oriunde decât să rămân
 [în drum.

— Atunci sai iute pe mine, căci n'am timp
 [de așteptat.

— Iatămă-s, zice momița. Dar abià s'a
 [așezat;

Abià pe frâu a pus laba; stânga'n prejur!
 [strigă ea,

Marș la deal spre casa mea.

— Cum! dar eu merg la vale, mi se pare
 [că ți-am spus

Zice calul fără voie ridicând capul în sus.

— Ce mi-ai spus nu mai țin minte: așa este
 [cheful meu:

Iată frâul, iată biciul; mergi acum unde-ți
 [zic eu.

Să-ți fie de lecțiune, cal nebun și dobitoc

«Ce folos că ai cap mare, dacă n'ai creieri
[de loc».

Mulți creduli își pun ei însuși sub frâu ca-
[petele lor ;
Nu uitați că libertatea este cel mai scump
[odor !

ȚĂRANUL ȘI VULPEA

Un țăran odată, umblând prin câmpie
Zărește figura unui animal ;
Ce abia ieșise din o vizunie,
Stând ca o nălucă, singurel pe mal ;
 Puișor de vulpe încă fără dinți
 Strein de părinți
Muma lui sărmana nu de mult pierise
Din cauza mâniei unui vânător :
Și el, rămas singur, afară ieșise
 Cerând ajutor.
Avea o figură mult atrăgătoare ;
Părul roș ca focul strălucia pe el,
Cu doi ochi ca două flăcări arzătoare,
Și blând totodată ca un mieluşel.
Îl luă țăranul cu scop ca să-l crească :
Am să-l duc acasă zicea-n gândul său :
Încă-i crud sărmanul, poate să trăiască
Fără să cunoască năravul cel rău.

Copiii acasă, numai că-l văzură
 Incepù cu dânsul a se desfătă
 Rupeà dela gură,
 Câte-o bucățică, și mereu îi dà.

Dar proverbul zice: spinul nu crește,
 Nu se desvelește.

Abia luna trece; o găină sboară
 Țipând din poeată, și mai mulți vecini
 Se plâng totodată, pentru prima oară,
 Că nu dau de urma mai multor găini.

În nedumerire este fiecare,
 Incep să urmeze sfezi și bățalii;
 Nu vezi în tot locul decât întristare
 Femei dezolate, și poeți¹⁾ pustii.

 Ce poate să fie?

 Deloc nu se știe:

Secretul ca fumul, ca argintul viu:
 Fuge, se strecoară, nevăzut se face

 Toți sunt în eroare:

 Cele mai dibace,

 Babe vrăjitoare,

 Nici ele nu știu.

Mai deștepți copiii, care observase
 Că de un timp, vulpea se tot furișă;
 Că mai mult cu dâșii nu ședeà la masă
 Și că totdeauna sătulă erà.

1) pluralul dela «poeată»,

Umblând, într'o seară, singur prin grădină

Țăranul ochind :

Zărește sub tufe, o mică lumină,

Sau, zicând mai bine, doi ochi strălucind.

Merge mai aproape : dar ghiciți ce vede ?

O ! ticăloșie ! cine poate crede !

Mica noastră vulpe, îmbrăcată-n roș

Pieptănă cu dinții pe un biet cocoș.

Furios țăranul, pune pe ea mâna,

De urechi începe a o scutura,

A-i da cu prăjina

Și-a o blestemă :

Lipsești dela mine, viespe veninoasă

In loc să fac bine, mi-am făcut un rău.

In zadar sunt toate !

Ești o ticăloasă

Numai moartea, poate

Să te despărțească de năravul tău.

«Rana din naștere nu se lecuște,

Cu încredințare a zis cineva

Ce iese din mătă tot șoarec pândește ;

Lupul părul schimbă, dar năravul ba».

CUCOARELE ȘI CIOARA

Mai multe cucoare, formând o comună
În o pădurice lângă un izvor,
De lung timp unite, trăiau împreună
Admirând în pace scump locașul lor.

Iată că o cioară la ele sosește ;
Incepe pe toate a le'mbrățișă !
Zicând că dorește
În a lor comună a se așeză.

Ne iartă, răspunde una din cucoare ;
Între noi pe alta nu putem primi :
Mai vârtos o cioară de nici o valoare
Deprinsă de mică numai a ciupî.

Căci de voi se spune că sunteți murdare
Și de un caracter prea întunecat ;
Că stați toată ziua la drumul cel mare
Că umblați în fine tot după furat.

— Calomnii, iubito ; lumea e deprinsă
La toți să găsească câte un cusur.
Cioarele nu fură ; și fii prea convinsă
Că eu mai cu seamă, nu vin să vă fur.

Dacă noi vom crede câte se zic toate,
 Trebuie să 'ncepem a ne sugrumă :
 Pisma inventează, gura cea rea scoate,
 Apoi fiecare își ia partea sa.

Fu primită cioara, și timp de o lună
 A ei conduită fù de lăudat :
 Precum fiecare, seara la comună
 Duceà cu credință ce a adunat.

Apoi ea începe mai puțin s'adune,
 Până mai la urmă n'adună nici cum
 Care erà cauza putem presupune !
 Ședeà toată ziua în zadar la drum.

Dar apoi rezerva se împuținează
 Unde niciodată nimeni nu umblà,
 Fiecare țipă și se înarmează :
 Cioara începuse a o atacà.

Prinse la grămadă, ea se tot ferește
 Purtând pliscul jos.
 Voește să jure, se mai învârtește
 Însă ce folos :

Având gura plină: o! fatalitate
 Abia o deschide; curg, neașteptat
 Mai mult grăunțe, proaspăt apucate
 Ce biata comună și-a fost rezervat,

Ea însă tot jură, și tot protestează:
Atunci o cucoară, îi zice așa:
Că ești tâlhăreață, gura ta probează
Numai ai nevoie de a te jură.

Caută-ți mai bine o altă frăție.
Căci la noi de astăzi mai mult nu ai loc:
«Cel ce fură, jură, aceasta se știe,
Și fumul nu iese pân' nu face foc».

VULPEA ÎNȘELATĂ

O stancă făcuse cuib într'o grădină
Pe un teișor:
Scoțând la lumină
Câte-un puișor,
(Puiu, puiu, puiu
Vino'n cuib să te sui)

O vulpe flămândă pe aici trecând
Aude țipând
Puișori cu dor
După muma lor
(Puiu, puiu, puiu
Vino'n cuib să te sui)

Se uită, îi vede: ce pui frumușei!
 Zice biata vulpe. Când să pot sbură,
 Sbură pân' la ei,
 Cum i-aș desmierdă
 Cum i-aș legănă
 Și i-aș sărută
 (Puiu, puiu, puiu,
 Vino'n cuib să te suiu).
 Cu toate aceste, dacă vor trăi
 Tot ai mei vor fi.

Iată de exemplu un plan minunat:
 Teiul este fraged, ușor de fărâmat
 Tăindu-l cu dinții, îl voi subția
 Până va cădea,
 Atunci poftim dragă puică puiculițe
 La mine'n gurițe;
 Dragă pușor
 Să-ți descânt de dor.
 (Puiu, puiu, puiu,
 Vino 'n cuib să te suiu).

Decâteori trece, aici se oprește;
 Câte puțin roade, fiecare zi,
 Rădăcina scade, arborul slăbește,
 Mult nu va trăi.
 Intr'o săptămână bietul teișor
 Se mai ține încă la un colțișor.
 (Puiu, puiu, puiu,
 Vino 'n cuib să te suiu).

Acum zice vulpea dacă nu mă'nșel
Am ajuns la țel
Ura! să trăiască căpușorul meu!
Știu ceva și eu.
Unde-mi sunt copiii? dragii mei copii!
Mă duc să-i adun
De prin vizuini;
Mă duc să le spun
Că le-am preparat
Ceva de mâncat.
(Puiu, puiu, puiu,
Vino'n cuib să te sui).

Cum vine-acasă, încă dela ușe,
Incepe să strige: copiilor mei!
Iubitelor rude! moșule, mătușe!
Bărbați și femei!
Musafiri de case!
Poftim toți la masă
Sunteți invitați
Puișori de stancă astăzi să mâncați,
(Puiu, puiu, puiu,
Vino'n cuib să te sui).

Ce chef! ce mișcare!
Strigă fiecare:
Ah! noroc, noroace! ești un zeu frumos,
Bun și generos,
Un judecător
Nepărtinitor.
(Puiu, puiu, puiu,
Vino'n cuib să te sui).

Pleacă deodată toți din vizunie
Plini de bucurie,
Sărind și cântând
Și mereu zicând:
Să ne bucurăm,
Puișori de stancă avem să mâncăm :
(Puiu, puiu, puiu,
Vino 'n cuib să te sui).

Dar în lipsa vulpii, un vânt furios
Au aruncat teiul cu pui cu tot jos.
Un cotoiu sălbatic, pe aici trecând,
Aude țipând:
Puișori cu dor,
Puișori drăguți
Sărmanii căzuți
Din culcușul lor,
(Puiu, puiu, puiu,
Vino 'n cuib să te sui).

Fără multă vorbă, se pune la masă ;
Mănâncă cu poftă, se linge pe bot,
Când sosește trupa, el deja mâncase
Mâncase mai tot.
Bine-ați venit !
Târziu v'ați trezit !
Incepe să zică
Cotoiul zâmbind
Și din ochi clipind ;

Poftim la ciolane, la pene de puiu
Căci încât s'atinge despre cărniceică
Pune-ți pofta 'n cuiu.

Cu toate acestea vă rămân dator
Pentru viitor.

(Puiu, puiu, puiu,
Vino 'n cuib să te sui).

O, fatalitate!

O, necesitate!

Sunt siliți mesenii, lucru negândit!
Flămânzi să se 'ntoarcă de unde au venit.

O zi, până 'n seară,

Plâng în loc să cânte, merg în loc să sară,
Cu botul în jos.

Ce rușine mare!

Strigă fiecare:

Ah! noroc, noroace! ești un ticălos.

(Puiu, puiu, puiu,

Vino 'n cuib să te sui).

Nu zice hop! nu zice noroc!

Până nu vei fi în joc.

GREIERUL ȘI FURNICA

Greierul cam leneș și cam destrămat,
Cât-a ținut vara, mereu a cântat:
Și când veni iarna, timpul cel smerit,
Se găsi cu totul de nutreț lipsit.

O fărâmatură
 Măcar cât de mică,
 Nu și-a fost păstrat.
 Foamea îl trezește,
 Iată-l că pornește
 După căpătat.
 Ah! megieșică,
 Scumpa mea furnică,
 Vara n'are preț
 Am ajuns la tine
 Cu nițel nutreț.

Și la primăvară, scăpând de nevoi,
 Pentru două, îți voi da'napoi,
 —Ce zici? să-ți fac bine? sau mi s'a părut,
 Dar tu, toată vara spune-mi ce-ai făcut?
 —Ce să fac, iubito: Am cântat mereu.
 —Ai cântat! prea bine: joacă fătul meu.

MOARTEA ȘI LEMNARUL

Obosit de bătrânețe, în mizeria cea mare,
 Un biet lemnar suflând din greu,
 Se târâia în desară, cu sarcina pe spinare
 În spre biet bordeiul său.
 În fine el nu poate; aruncă sarcina jos:
 De când sunt în astă lume avut-am vreun
 [folos?

D. RALET

CĂLUȘUL

Un cărăuș spre seară, prin ulița cea Mare,
Trecând cu roți neunse ce scârțiau prea tare,
De prin ogrăzi toți câinii d'avalma îi stârni,
De se porniră'n urlet tot Iașul a'ngrozì;
Iar un Român din casă ieșind puțin afară
Să vadă ce-i pricina d'așa cumplită gară¹⁾,
Cu repeziciune-aduse o mână de untură
Prin care pornì mersul la-a omului trăsură,
Curmând vuetul mare,
Ș'a cânilor lătrare.

* * *

Câți oameni sunt la noi,
Și din acei de soiu
Ce fac gură cam mare
Pân' ce capătă unsoare,
Pân' ce-i împaci cu titluri, ranguri
[nemeritate,
Sau cu gulere'nfirate
Până ce le pui căluș
Cu vreo mănoasă slujbă, pe care așa o poartă
Incât adesea-mi vine să blestem strâmba
[soartă
Ce-i scapă de cătuși.

1) gălăgie.

COCOSTÂRCUL ȘI CIOCÂRLANUL

Spune-mi te rog ce-ai văzut pe unde ai co-
[lindat

Intreabă un ciocârlan
Mărunțul și pământean
Pe-un cocostârc deșirat.

Ce-i răspunse cu îngâmfare: Poate mă so-
[coți de mut,
Cum eram între voi proști; acu-s mândru
[și limbut,

«Nu știi cum a le începe,
«Cele multe nu-i pricepe.

«Am *simțit păduri*.

«Am *văzut călduri*,

«Un soare mult mai fierbinte, altă lună mai
[lină,

«Și o țară de științe plină.

«Ascultă-mă, taci mai bine, că și limba ți-ai
[stricat,

«Li zise ciocârlanul, de truda ta
[păcat,

«Pe unde ai fost, te-au zmulș de pene,

«Și ce folos ne-ai adus?

«Ă învăța ceva-ți fu lene,

«Vii zălud, și tont te-ai dus.

Tocmai la această osebire
 I se țintî ochirea ;
 Și mai mergând puțin
 El cunoscù pe semn.

(Cum că erà spre toamnă, a lămurî am uitat
 Și cine atunci oi tunde va fi om însemnat).

Iar că sărmanul se despăgubi
 Și vorba mult se lăți,

De prișos e foarte a vă povesti.

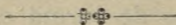
Mai rău însă ce este că din sate depărtate
 Veniau mereu Români după vite, oi furate
 Să ia ca din oală

Din cârdul peste care mai bine da vr'o boală,
 Astfel în curândă vreme care încotro luase,
 Și a omului sudoare, și în sfârșit rămase
 Mai rău decât înainte sărac cum se găsià
 Fiindcă toți cu dreptul tâlhar îl dovedia ;
 Și judecată nu mai aveà.

Și'n cele multe scrise, și'n stare de bogat,
 Nu m'apuc că parte, nu-i lucru mestecat,
 Ba încă-i de amintit,
 Că de s'au prilejit

Străin lucru s'amesteci cu al tău măcar drept
 [haz,

Iți făceà cum zice vorba d'apururea **pricaz** ;
 Precum e de însemnat
 Că cine a greșit odată
 Pururea-i cel vinovat.

I. ELIAD-RĂDULESCU

CORBUL ȘI VULPEA

«Jupânul corb câștigase,
Din negoțul ce-apucase
Un bun chilipir de caș,
Și cu dânsu-n cioc se duse,
P'un copaciu unde se puse,
Ca un om la-al său sălaș.
Vulpea ca o jupâneasă
O cam șterge de p'acasă
Și ieșise la plimbare.
Iar bunul miros ce are
D'ici—acolo, o îndreaptă,
Sub copaciu, și-n sus cată :
«Jupâne corb, plecăciune !
 «O! Doamne! ce frumusețe!
 «Ce pasăre! ce minune!
 «Ce drag de pene mărețe!
 «Dar n'are glas, ce păcat!»
Corbul îngâmfat în sine
Nicidecum nu-i vine bine,
Ca vulpea să-l socotească

De mut, sau să-l vorbească
 Că e prost la'al său cântat :
 Lungi gâtul, cască pliscul,
 Și'ncepù a croncăi
 Cașul căzând, vulpea aci :
 «Jupân corb, precum se vede,
 «Minte numai îți lipsește ;
 «Și fă bine de mă crede ;
 «Și'nvață, te folosește !
 «Că de mult, foarte de mult,
 «Din punga celor ce ascult
 «Lingușitorii trăesc.

FOILE ȘI CĂRBUNELE

Lângă'o lemnărie, unde stă grămadă
 Una peste alta, rău împrăștiate
 Surcele și crosnii, amestec în sfadă,
 Așchii și găteje, doage răsturnate,
 Praf și cioplituri
 Și sfărământuri

De-ori ce fel de lemne, mobile stricate ;
 Un mărișor cărbune, cât nuca de mare
 Dar, viu arzând bine, căzù din întâmplare
 Din hârbul cu spuză, sau chiar din lulea
 Unui sătean care, se ducea acasă
 Ori să-și facă focul să-și cate de masă ;

Ori cine mai știe ce treabă aveà
 Aci pre aproape, după drum nevoi,
 Erà niște foi
 Al căror stăpân
 Erà un jupân
 Meșter spoitor

Care spre odihnă capu-și rezemase
 Chiar de lemnărie ; și somnu-l furase,
 Un somn d'ale duse, greu sforăitor.
 «Ce soartă te-așteaptă sărace cărbune!
 Curând te vei stinge, și negru tăciune
 «In zece minute, bun n'ò să mai fii,
 «Decât pe părete să scrie cu tine
 «Și tot să mânjească care cum îi vine,
 «Să facă la pozne, dracii de copii.
 — «Dar ce mai slavă, când mai ascultà!
 «Eu să suflu'n tine și tu'n lemnărie
 «Să te oprești țintă, și să'ncepi a dà
 «Colea un foc zdravăn! ce mai vitejie!
 «Ce nume ți-ai face chiar în istorie!
 «Gazetele toate cu el ar sunà!

— Foile astfel îl povățuià
 Și bietul cărbune ce nu se gândià,
 Licurià acuma mereu de trufie
 Și de bucurie.

N'apucă să zică pe fatalul său *Da*,
 Și'ncepù să sară sub iutea suflare
 Ce în șuerare

Drept între surcele flacăra'l mânà
 S'aprinser'aceasta, ș'apoi lemnăria

Luă foc întreagă, para se încinge
 In aer se'nalță, volbura se'ntinde
 Satul e'n primejdii, și megieșia
 Toată se deșteaptă,
 Soarta grea a Troei în groază așteaptă.
 Hei! acum vei zice
 Că al meu cărbune trebuie să fie
 Foarte mulțumit?
 Săracul părlice!
 Plesnit în scântee, l'acea grozăvie
 Cu totul zdrobit.
 Cine-l mai cunoaște în focul cel mare
 Care și mai tare
 El făcù cenușe în vr'o înghesuire?
 Perî fără nume, fără pomenire
 Și foile iară, cuprinse de foc
 Lăsate în loc
 D'acel jupân meșter, care spăimântat
 O tuli la fugă din somn deșteptat
 Arseră și ele
 Cu lemn și cu piele,
 Și scrum se făcură fără de suflare.

Fie-vă de pildă și dați ascultare,
 Voi care suflați vrajbele civile;
 Foi să nu mai fiți
 Și voi june inimi, unelte docile,
 Care drept cărbune la procleți serviți.

JUDECĂTORUL IN VACANȚĂ

Ajungând odată lupul la leu în favor
 Prin darul unui vânat
 Alții spun, că, cumpărat,
 Destul însă, că în țară se făcù judecător
 Și îndată amplotiatul, sub nume că judecă
 Prin cirezi, turme, cârduri, după gust se
 [desfătă,

Și necontenit spuneà
 Că e pus a îndreptà,
 Incât nimeni nu'ndrăznià
 Când îl vedeà cum prădà
 Și când pornià a urlà
 Asupra-i a cutezà.

Să știți însă c'adunarea sfatului dobitocesc
 Când puse reguli anume, celor ce o câr-
 [muesc,

Părței cii judecătoare
 Fiind mai îngreuetoare
 Și mult împovărătoare
 Oarecum ca favorare
 Li lasă spre ușurare
 Mai multe zile oarecare
 Ce vacanțe se numesc.

Astfel curând, lupul nostru ajungând în
 [vacanțe
 Ș'atunci judecăți și treburi, fiind oarecum
 [iertate

Mulțimea hălăduià
 Judecâți nu se vedeà.
 Nimeni nu mai despoia
 Vacanții mulțumià
 Căci ea mai îndelungà
 De vitele mai trăià ;
 Iar lupul grozav urlà
 Cum că el va protestà
 Vacanța va stricà.

Apoi în vorbă cu leul, dorința lui arătând
 Și de el împlinire, cu străruințe cerând
 Ii zise că s'ar întâmplà
 Dacă nu va judecà
 Să nu aibă ce mânca
 Tot vacanță urmând.

Ascultă-mă, zise leul : lupușoare fătul meu
 Și urmează după sfatul leesc, ce-ți dau eu.
 Vacanța va urmà
 Legea eu n'o pot stricà
 Și tu nu vei judecà
 Dar, ca să aibi ce mânca
 Prinde D. a scutură
 Pe la stâni a te preumblà
 Hotarele a cercetà
 Pe uniți a desbinà
 Pe 'nvrăjbiți a despoia
 Pe cei tari a-i gudură
 Pe fricoși a-i sperià ;
 Dintre vite-a alungà
 Moralul cât vei puteà

Prin corupții a strică
Virtuți de s'ar arătă
Desfrânare a lăsa
Ori și unde vei umblă,
Ferește de-a-i ascultă
Sfada apoi cât vei vreă
Căci, eu te voiu apăra
Când pilda 'mi vei urmă,
Tu ești lup, — dar nu ești Eu,
Căci lupul, nu este leu.

T. STAMATI

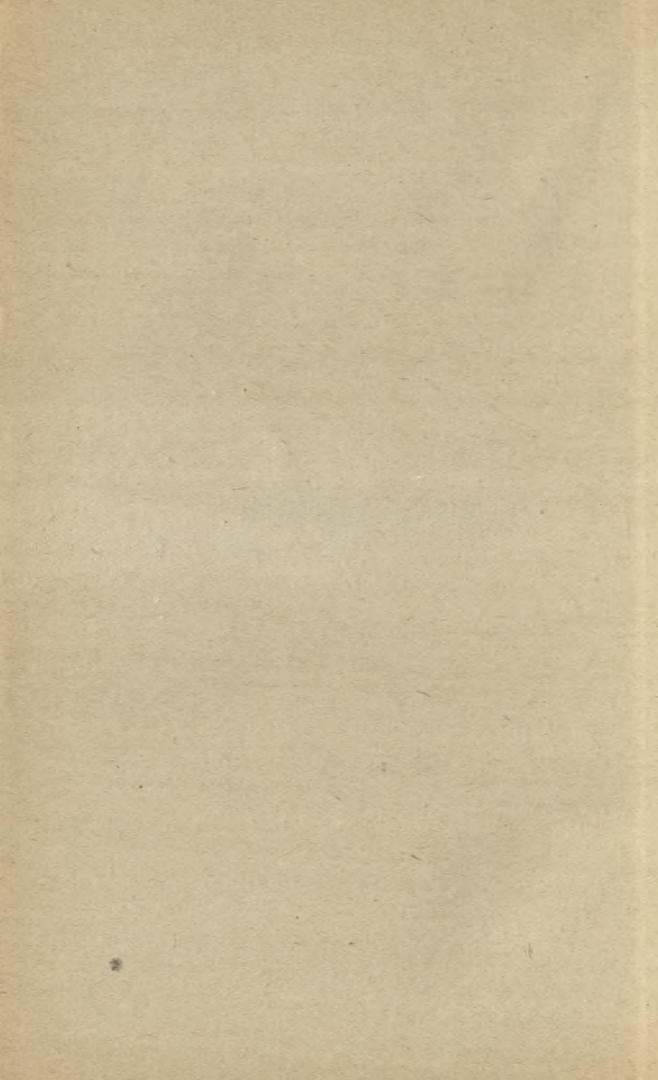
ZIMBRUL

In istoria naturii
Sunt ca fiară cunoscut,
Și'n câmpul literaturii
Intr'o foae-s prefăcut¹⁾
Acolo petrec sălbatec
Prin păduri gonit de câini;
Acolea îndemânatic
Vreau să fiu la mulți Români.
Colo trândav, aici harnic,
Colo viu, dar de tot mut,
Ici mort dar mai amarnic
Cu idei eu vă'mprumut.
Precum arta mă despoaie
Și din fiară mă fac foaie,
Așà și eu voiu cercà
Pe Români a-i luminà;
Scopul deci e lămurit.
Ferice-s de-am nimerit.

1) Ziarul «Zimbru».

.A. HRISOVERGHI

MĂGARUL ÎNGÂMFAT

Un boier odinioară,
Se duse în altă țară,
 La un mare Impărat,
Pentru pricini felurite
Și trebi mai deosebite
 In care erà chemat.
Printre oameni de ispravă
Și buni ori pentru ce treabă,
 Și un măgar au luat
Pentru sarcine, povară,
Sau numai așa-l luară,
 De mult ce-a fost rugat.
Dac'mpăratul văzură
Așa măgar de măsură,
 D'asa soiu dobitocesc!
«Pentru așa întâmplare
«Și o rarita mai mare
 «Haide să-l împodobesc».

Și pentru meritul mare
Poate, ce-al lui stăpân are
Cavalerie i-au dat.

Dar măgarul cu'ngâmfare
Acea dosnică'ntâmplare

Că i se cade-au luat,
Și se făliă cu mândrie,
Ingâmfat cu sumeție

D'o batjocură așa.
Viind deci în a lui țară
Și-acolo ca bună oară
Voind a se'mpăună,
Norodul a început
Să-l tuiască huiduind.

După cum i s'a căzut!
Și-i strigă în gura mare:
Că din mic măgar mai mare
El acuma s'a făcut;
Și c'a lui schimbare toată,
E că s'a făcut deodată

Lucru cam obișnuit.
Din măgar c'eră de rînd,
Măgar decorarisit,
Și cu clopotu la gât.

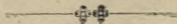
A. PANN

ȚĂRANUL ȘI OCHELARI

Un om mereu auzind
Pe unii pe alții vorbind
Câți știu carte și citesc
Cu patru ochi se numesc,
A plecat la târg și el
In desagă cu un miel.
Vândù mielul, bani luă,
Pe la bolte ¹⁾ apoi intră,
De ochi de om întrebând,
La ce negustor se vând,
Cu care să poată citi,
Și scrie și socoti.
Un boltaș l-a auzit,
Și, după ce l-a poftit,
I-a dat niște ochelari,
Ca să vază toate mari.
El dacă i-a așezat
Și 'ntr'o carte s'a uitat,
A zis: «Deșert mă trudes
C'uite, nu pot să citesc.»

1) magazinuri.

Negustorul, ș'alți având,
Li înfățișă, zicând :
«Vezi aceștia-s boierești ;
«Doar vei putea să citești.»
El prin ei cum s'a uitat,
A zis : «Surda mi-ai dat,
«Că nu pot citi de loc ;
«Se vede că n'am noroc.»
Boltașul cătând la el,
I-a zis : «Eu mai am un fel,
«Cu aceștia-i vedeà bine,
«Că-s scumpi, nu-s pentru ori-cine.»
— «Adu-i cât de scumpi ar fi,
Că-i iau d'oi putea citi.»
Dar, cercându-i, a zis iar :
«Și aceștia 'n zadar ;
«Că uite ochi-mi zgâiesc,
«Și tot nu pot să citesc,
«Ôf, și ce poftă aveam,
«Acasă când mă gândiam !»
Negustorul l-a 'ntrebat :
«Cum te văz n'ai învățat :
«Și acum te necăjești
«Pentru 'ntâi ca să citești».
— «Vezi bine, a răspuns el :
«De acea venii cu un miel ;
«Că, de aș ști să citesc,
«De aceștia ce-mi trebuiesc?»

D. GUSTI

VITA CUMETREI

După beilicuri și havalele
C'un cap de vită rămăsei azi,
Și-apoi din iarnă, cumătră lele,
 Cu cât necaz
Am mai și scos-o în primăvară ;
 Când iată'nțară,
Ba chiar prin sate din prejurime,
Spun că la vite pier o mulțime ;
In cât mi-i frică, și zău mă tem,
Să nu mai pierdem, și cât avem.
— Da las, cumătră, ce atâta frică,
 Ce Dumnezeu !
 N'a fi nimică,
 — Ia ce-ți spun eu.
Și dacă vita-ți s'ar bolnăvi,
Ferească Domnul de ceasul rău,
Nu ai cumătră a te îngriji,
La vatav iute roagă-l să scrie
Din târg s'aducă vreo doctorie ;
Că'n capitală, zău știu de toate,
Și ca să-ți piară vita nu poate.

— Săraca vită până ce s'aștepte
 Leacuri de aiurea de a-i veni,
 Cumătră dragă, pielea din spete
 Zău mi se pare că-i vor jupî!

Prea puțini bolnavi se pot vindecă
 Când pe patul morții ei se vor cătă,
 Cu doctori ce nu sunt în țară;
 Pătimașul poate, ca vita să piară.

DOUĂ FURNICI ȘI-UN ȚÂNȚAR

Pentr'un fir de popușoi
 Intr'o țarină bogată,
 S'a văzut încăerată
 O bătae sângeroasă,
 Intre două inimoase
 Furnici, lâng'un moșuroi.

Prada-i mică'n felul său,
 Dar dorința li-i prea mare
 Ca s'o tragă în grânare,
 Lupta ține până 'n seară
 Și furnicile pe-afară,
 Se sfădesc, se mușc mereu.

Dar, țânțarii cum îi știți
In amurg încep să sboare
Bâziind din aripioare,
Unul deci cu arma 'n gură
Văzând astă firmitură,
Pune pace 'ntre 'nvrăjbiți.

Căci cu boldul său ghimpos
Pe-amândouă-așa le pișcă,
Cât nu vezi mai mult furnică
Țuști în bortă și'n tăcere
Se plâng numai de durere;
Când țânțarul e voios.

Dar furnici și popușoi
Cum și certe-avem mulțime,
Și iar cântă țânțărime
Nu e 'n țară pe la noi?

V. ALECSANDRI

CURCILE

Niște curci înbătrânite,
Gârbovite și sbârlite,
Stau sub șură tremurând
Și privind cu pismuire
A porumbilor iubire,
Ziceau tot așa pe rând:
«Elei, soro! elei, frate!
«Așa pasări desfrânate
«Mai văzuta-ți încă voi?
«Ia-n priviți o! surioară!
«Cum se drăgostesc la soare
«Făr'a le păsà de noi!
 «Nu li-e frică
 «De nimică,
«N'au rușine nicidecum!
«Au nu știu c'al nostru nume
«Onorat de toți e 'n lume,
«Că drept pilde noi acum . . .
— Voi acum sunteți bătrâne,
Le răspunse-atunci un câine,

«Voi acum sunteți sbârcite,
 «Gârbovite și sluțite;
 «Voi de ciudă, voi de ură,
 «Stați cobind acum sub șură
 «Clevetind cu pismuire
 «A porumbilor iubire,
 «Căci de mult v'ați trăit traiul,
 «V'ați mâncat de mult malaiul,
 «Și-acum toate la un loc
 «Nu plătiți nici un potroc!

ZIMBRUL ȘI VULPEA

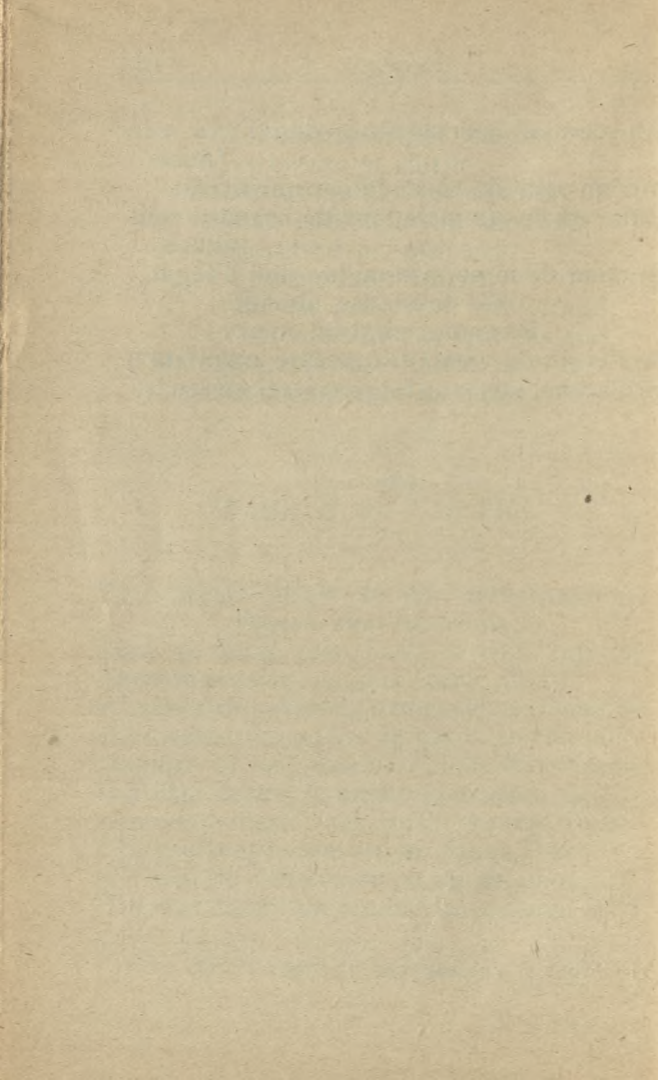
Pe o pajiște întinsă cu flori îmbelșugată
 Păștea zimbrul voios;
 Când pe furiș, prin iarbă, o vulpe tupilată
 Târîndu-se zise cu glas foarte duios:
 «O zimbrule puternic! o mult slăvite Doamne
 «Se poate-a ta mărire să pască pe câmpii?
 «Supuse ca noi proștii la ploile de toamnă,
 «La vânt, la ger, la muște, la-al iernii vijelii?
 «Au nu gândești tu oare că'n vremile trecute
 «S'a prefăcut în zimbru un falnic D-zeu¹⁾
 «Că soarele s'ar pierde pe căi necunoscute
 «De n'ar domni un zimbru 'n zodiacul său?

1) Joe când a răpit pe Europa.

- «Ah scumpul meu stăpâne! dă-mi voe a te
[duce
«Intr'un palat de *cinste* în care ne'ncetat
«Chiar eu cu-ale mele labe de hrană-ți voiu
[aduce,
«Și chiar de mine însu-mi la esle-i fi legat...
— Ei! te cunosc, șireată,
Răspunse zimbrul meu.
«Ai râs și tu'n vieață-ți o pasăre 'ngânfată¹⁾
«Și d'atunci sărmano tot caș visezi mereu!».

1) Corbul și vulpea.

C. BĂLĂCESCU

ȚĂRANUL ȘI PESCARUL

Un țăran la târg se duse
Pește vrând a-și târgui,
S'alegându-și un crap mare,
Fără altă cercetare,
Serios pe loc se puse
Pe la coadă a-l mirosi.
Pescarul la astă vedere
Răbdarea de tot pierzând

Zise râzând :

Om ciudat ca tine, vere
N'am mai văzut de când sunt

Pe ăst pământ.

Nici așa minte neroadă
Să miroși peștii la coadă!!

De-i proaspăt, de vrei să afli miroase-l la cap

[creștine,

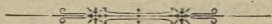
Căci el dela cap se'mpute, și o știe or și cine.

— Despre cap, zise țăranul,

Nici mai este de vorbit,

Căci o știu, o știu sărmanul
Prea de mult s'au împuțit ;
Vream să văd înca-i la coadă, dacă este pre-
[cum spun
Că se poate d'ntâmplare să rămâe ceva bun.

Pe când se scria acestea, era lumea mai
[neroadă
Că tot mai credeà la coadă.
Acum peștile cu totul, cap și coadă s'a stricat,
Și laoparte și la alta, ține-ți nasu astupat.

TRADUCERI

în

Biblioteca pentru toți Prețul

De Amicis. —Pentru copii (Cuvântări)	0,30
Daniel de Föe. —Robinson Crusoe	0,30
Dickens. —O noapte de Crăciun	0,30
Gervantes. —Don Quijote	0,30
Gastineau —Geniile științei și industriei	0,30
Swift. —Guliver în țara piticilor	0,30
Flammarion C. —O călătorie în cer	0,30
„ —Ce e viața ?	0,30
„ —Fenomenele Spiritismului	0,30
„ —Ce e cerul ?	0,90
Gogol. —O noapte de Mai	0,30
Gorki. —Nuvele	0,30
Goethe. —Faust, tragedie	0,90
Huxley. —Noțiuni asupra științelor	0,30
Victor Hugo. —Ultima zi a unui condamnat	0,30
Lubbock. —Întrebuințarea vieței	0,30
Molière. —Bolnavul închipuit	0,30
„ —Doctorul fără voe	0,30
Mahaffy. —Antichitatea Greacă	0,30
Michelet. —România, Roma, Piza	0,30
Morand. —Introduceri la studiul științelor fizice	0,30
Ovid. —Metamorphosele	0,60
Sienkiewicz. —Bartek Invingătorul	0,30
„ —Quo Vadis	1,20
Spencer Herbert. —Despre educație	0,30
„ „ Progres, Legea și Cauza.	0,60
Schiller. —Don Carlos, tragedie	0,60
Wilhelm Tell, dramă	0,30
Seneca. —Liniștea sufletească	0,30
Wildenbruch. —Doi trandafiri.	0,30
Wilkins. —Antichitatea Romană	0,30
Lamartine. —Graziella	0,60
Ferière. —Darvinismul	0,30
Cicerone. —Despre bătrânețe	0,30
Andrew Leonida. —Spionul	0,30
Palmarini. —Prăvălia morții	0,30
Conan Doyle. Avent. lui Sherlock Holmes.	0,30
„ „ Alte aventuri „ „	0,30

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

Editată de librăria **ALCALAY**

BUNA CUVIINȚA

SAU

**Cum trebuie să se poartă omul în toate
ocaziile vieții**

un prea frumos volum de peste 300 pg.

conținând toate regulele de bună cuviință.

Această scriere e necesară tuturor, fiind o îndrumare completă și utilă pentru ca relațiile dintre oameni să nu sufere nici o jignire.

Lucrarea e făcută după cei mai buni autori și conformă obiceiurilor țării.

No. 385-387

**Prețul unui volum 90 bani
legat în pânză flexibil 1,50.**